ཏཱ་མང་སྐད་ཡིག་འཛིན་གྲྭ་དང་པོ། ༡

तामाङ भाषा कक्षा १

རྒྱའི་རྒྱ་སྐད་ཡིག་འཛིན་གྲྭ་དང་པོ། ༡

तामाङ भाषा कक्षा १

नेपाल सरकार
शिक्षा मन्त्रालय
पाठ्यक्रम विकास केन्द्र
सानोठिमी , भक्तपुर

सर्वाधिकार	:	सम्भोटा प्रकाशन प्रा.लि.
कृति	:	तामाङ भाषा कक्षा-१
लेखक	:	सिंह बहादुर तामाङ सुवास योञ्जन तामाङ
सम्पादन	:	गेशे डिमा तामाङ खेन्पो पेमा साम्बा तामाङ
कम्प्यूटर	:	सुवास योञ्जन तामाङ
डिजाईन र चित्र संयोजन	:	सुवास योञ्जन तामाङ, कञ्चन योञ्जन तामाङ
प्रकाशन	:	चौथो संस्करण, २०७०
मूल्य	:	७५/-
मुद्रण	:	शुप्रभात प्रिन्टिङ्ग प्रेस

हाम्रो भनाइ

२०४७ सालको संविधानको धारा १८ उपधारा २ बमोजिम र २०४९ सालको शिक्षा निमवालिमा प्राथमिक तहको कक्षा १ देखि नै निर्धारित कुल समयको साप्ताहिक ४ घन्टी पाठ्यक्रम मातृभाषाको लागि छुट्याइएको छ। विश्वमा नै चर्चित बौद्ध धर्मको जन्मसिद्ध अनुययी भएकोमा तामाङ समाज आफैमा महान छ। हाम्रो देशमा बहुभाषिक, बहुधार्मिक जात-जातिहरुको बसोबास भए ता पनि उनिहरुका धर्म, भाषा, संस्कृतिको प्रभावमा नपरी आफ्नै मौलिक बौद्धधर्म र संस्कृतिकलाई बाचाई राख्न सफल छन्। तामाङ भाषासँग समान्जस्ता राख्ने शब्दहरु सम्भोटा लिपिमा लेखिएका धर्मग्रन्थमा मात्र पाइन्छ। त्यसकारणले सम्भोटा लिपि तामाङहरुको मौलिक लिपि हो भन्ने कुरामा दुइमत रहेन। जुन समुदयले आफ्नो मातृभाषामा एउटा नमुना पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक तयार गरी स्कूलमा पठन-पाठन गर्न सफल भएको छ। त्यो समुदाय नै सभ्य समाजको रुपमा देखिन्छ। हामी आदिबासीहरुले मातृभाषाको महत्वबारे बुझ्नु अति आवश्यक छ। अमेरिका विश्वकै शक्तिशाली राष्ट्र भनेर चिनिनुको मुल कारण अंग्रेजी भाषा विश्वकै मानिसहरुले स्कूलमा पठन-पाठन गर्नुपर्ने बाध्यता सृजना गरिएको कारणले पनि हो। हाम्रो देशको सन्दर्भमा हेर्ने हो भने केही बर्ष अगाडी सम्मा देबनगरी लिपिलाई हिन्दु धर्म गुरुहरुले धर्मग्रन्थमा मात्र प्रयोग गरिरहेको इतिहास नै साक्षी छ। यस लिपिलाई शासकहरुले १९१० साल देखि देशभरका सम्पूर्ण विद्यालयहरुमा पाठ्यक्रम पाठ्यपुस्तक पठन-पाठन गर्नु पर्ने बाध्यता सृजना गरिएकाले यस मुलुकमा पियनदेखि मन्त्रीमण्डलसम्म एक भाषाले बर्चस्व कायम गर्न सफल भएको छ यसमा दुइ मत छैन। लिपि र मातृभाषाको शक्ति कस्तो र कतिसम्म हुन्छ भन्नेबारेमा पाठक बन्धुहरुमा व्याख्या विश्लेषण गर्नु नपर्ला। तामाङ समाजले जन्मदेखि मृत्यु सम्म सम्भोटा लिपिमा लेखिएका धर्मग्रन्थको आधारमा पूजा पाठ गर्दै आइरहेको छन्। परापुर्वकाल देखि नै तामाङ समाजले प्रयोग गर्दै आइरहेको सम्भोटा लिपिको आधारमा प्राथमिक तहदेखि उच्च तहसम्म पाठ्यक्रम र पाठ्यपुस्तक तयार गरी विद्यालयहरुमा जबसम्म अध्ययन-अध्यापन गरिदैन तबसम्म तामाङ समाजमा विद्वान, खेन्पो र कुशेको जन्म हुन सक्दैन। कुनै पनि समाजमा विद्वानको जन्म भएन भने त्यो समाजको अस्तित्व हुदैन। अस्तित्व कायम राख्नको लागि आफ्नो मौलिक लिपिको व्याकरण अनुसार हामीले आफ्नो बाल–बालिकाहरुलाई व्यवहारिक शिक्षा दिनु पर्दछ भनि सबै तामाङ बुद्धिजिवीहरुको सहमतिमा यस तामाङ काइयिग जिन्डा गीग तामाङ भाषा कक्षा १ नामक पाठ्यपुस्तक तयार गरिएको छ।

मातृभाषबाट शिक्षा दिनु पर्छ भनेर सल्लाह, सुझाब दिनुहुने संघ-संस्थाहरु, पाठ्यक्रम विकास केन्द्र, नेपाल तामाङ मातृभाषा सम्भोटा लिपि विकास प्रतिष्ठान र धर्मगुरु टुल्कु लोसाङ नामग्याल तामाङ रिन्पोछे, गुरु ज्ञानसागर लामा तामाङ, पुर्व रा पं.सं. उपाध्यक्ष दावा फुन्छोग तामाङ, पुर्व मन्त्री तिलक बहादुर तामाङ, पुर्व मन्त्री सत्यमान तामाङ, पुर्व स. रथि गुन्जमान लामा तामाङ, समाजसेवी गजेन्द्र कुमार लामा तामाङ, नेपाल जित लामा तामाङ, सुर्यबज्र लामा, टशी लामा तामाङ, प्रेमदोर्जे तामाङ, पाल्देन लामा तामाङ, धन बहादुर तामाङ, देव कुमार घिसिङ तामाङ, डेरिक मोक्तान तामाङ, कार्साङ लामा तामाङ, ज्ञान बहादुर तामाङ, बुद्ध छेरिङ लामा तामाङ, लाक्पा तामाङ, आइताराम तामाङ, विजय तामाङ, जित पाखिन तामाङ, रामभक्त तामाङ, ब्रोन्ज योञ्जन तामाङ, दिलमान पाखिन तामाङ, श्रीमती मानसुव तामाङ, श्रीमती कुमारी लामा तामाङ, कल्पना पाखिन तामाङ, श्रीमती लक्ष्मीदेवी तामाङ, श्रीमती श्री थिङ तामाङ, श्रीमती इन्द्रमाया तामाङ, ज्योमो हिसे छोग्याल्मो र यस कार्यमा सहयोग पुऱ्याउने लामा गुरुहरुमा आभार व्यक्त गर्दै हृदयदेखि नै धन्यवाद टक्रयाउन चाहन्छौं । केही कमी कमजोरी भएमा शिक्षक, विद्यार्थी अभिभावक र विज्ञ पाठकहरुबाट सल्लाह सुझावको अपेक्षा राख्दछौं ।

✍सिंह बहादुर तामाङ

ཨཱ། རྡ་མང་སྐད་ཡིག་འཛིན་གྲྭ་དང་པོ།

དཀར་ཆག།

ཚད།	སྒྲོན་ཚན།	ཤོག་གྲངས།
༡	འཇམ་པའི་དབྱངས།	༡–༢
༢	ལུན་དེ།	༣–༥
༣	ཡང་ལ་དེམ	༤–༦
༥	ཡང་ལ་དགོན་པ	༧–༨
༤	སྒོག་ཆགས་དུ་གུ	༩–༡༡
༦	གས་ལ་བྱེད་ཡི་གེ	༡༢–༡༥
༧	བྱིས་པ་སྒྲོན་གོ	༡༤–༣༠
༨	ཀ་ཤ་ལ་མིང་ཆོག་སྒྲོན་གོ	༣༡–༣९
९	གནམ་ས་ཅ་པ་སྒྲུང	༣༠–༣༡
༡༠	དབྱངས་ཡི་གེ་ལྷི་སྒྲོན་གོ	༣༢–༣༣
༡༡	གོ་གུ་ཞབས་ཀྱུ་འགྲེང་བུ་ན་ཏོ	༣༥–༣༨

༢༢ ཡི་གེ་གོག་གཉིས་གསུམ་ཐེན་ལྷ་ས་བཞེང་པ་མིང་ཆོག་སྨོན་གོར།།……….....…….....…….....…

འཇམ་པའི་དབྱངས།

སྒོམ་རྒྱས་ １

གང་ཀུན་མངོན་ཅན་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ།
ཚུན་ཆད་སྟེང་ན་ཤེས་རབ་རལ་གྲི་དང།
གླེགས་བམ་འཛིན་པ་འཇམ་དབྱངས་ཀོས་ཀྱི་རྒྱལ།
མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།
ཨོཾ་ཨ་ར་པ་ཙ་ན་དྷཱི།

*

བཙུ་ལྷེན་ཁྲིད་ཀྱི་མཁྱེན་རབ་འོད་ཟེར་གྱིས།
བདག་ཏྲི་ཧི་ཏི་མུཏ་མུན་པ་རབ་གསལ་ནས།
བ་ཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཞུང་ལུགས་རྟོགས་པ་ཡི།
བློ་གྲོས་སྤྱོས་པའི་སྙིང་བ་བསྡུལ་དུ་གསོལ།

དགེ་རྒན་ལལམ་སྟོན།

དགེ་ཆེན་ས་ཡོངས་རབ་ཅན་རྟེ་པང་གོས་སྐད་ཀོག་ལས་ཕེ་པང་པར་སྐྱོབ་གོ། ལེགས་ཏེ་ཏེ་ཏེ་པང་རོ།

ལུན་དེ།

སློབ་ཚན་ ༢།

དགེ་ཆུན་ཤེས་གོ་འོ་སེམ་པང་དོ།

'ལུན་དེ་ཁ་ཇི་འོད་ཟོར།

ན་གཱ་བོར་པ་རེ།

ན་ཁྱི་ཏོ་དོ་འོད་ཟེར།

ཅོའི་ན་ཁྱི་ཅོའི།

ན་གཱ་ཐུ་པོ་འོད་ཟེར།

ཅོའི་ན་ཁྱི་ཅོའི།

དགེ་ཆུན་ལ་ལམ་སྟོན།

ནཱ་ཁྲི་ཁི་གོ་འོད་ཟེར་ན་གཱ་ངམ་རི།
ནཱ་ཁྲི་ཏོ་དོ་འོད་ཟེར།
ཅོའི་ན་ཁྲི་ཅོའི།

ལུན་དེ་ཁ་ཛོ་འོད་ཟེར་དེམ་ཆུབ་རི།
ནཱ་ཁྲི་ཏོ་དོ་འོད་ཟེར།
ཅོའི་ན་ཁྲི་ཅོའི།

སྒྲོང་ཚན།

༡	ཏིགཱ་ཁ་ཛོ་འོད་ཟེར།
༢	ན་ཁྲི་ད་ཏིགཱ་ལ་ཏོ་ལ།
༣	ལུན་དེ་ཁའི་རི་ཁ་ཛོ།
༤	ཏིགཱ་ཁ་ཛོ་བོར་པ་རི།
༥	ཁལ་ས་ཅོའི་ན་ཁྲི་གསུངས་ཛོ།
༥	ཏིགཱ་ཁ་ཛོ་དེམ་ཆུབ་རི།།
༦	ཏིགཱ་ཁྲི་ཏོ་ངམ་རི།

ཡང་ལ་དེམ།

སྨོན་ཚིན ༢།

ཤེས་གོ་ཐེན་པང་དོ།

དགེ་ཆེན་ལ་ལམ་སྟོན།

མཐོ་ལ་རི་མོ་ཅ་ཞི་དེམ་ཀྱུར་ནུན་ཏིག་ཏིག་མ་ཡ་ཅོམ་ཅ་ཞི་པང་གོ་ཐེན་པང་པ་རི་སྨོན་གོ།

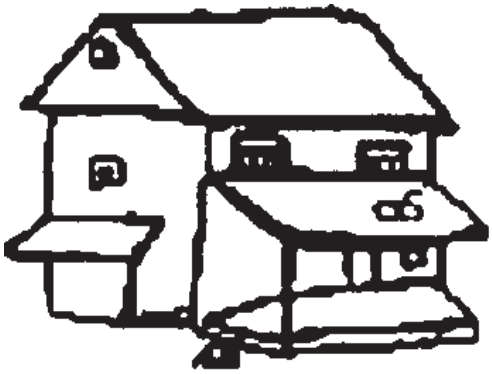

དཀྱི།

གངས།

ལྷུང།

མ་ཀའི་ལྷུང།

ཡང་ལ་དགོན་པ།

སྒོ་ཚན ༥།

ཤེས་གོ་ཐེན་པང་དོ།

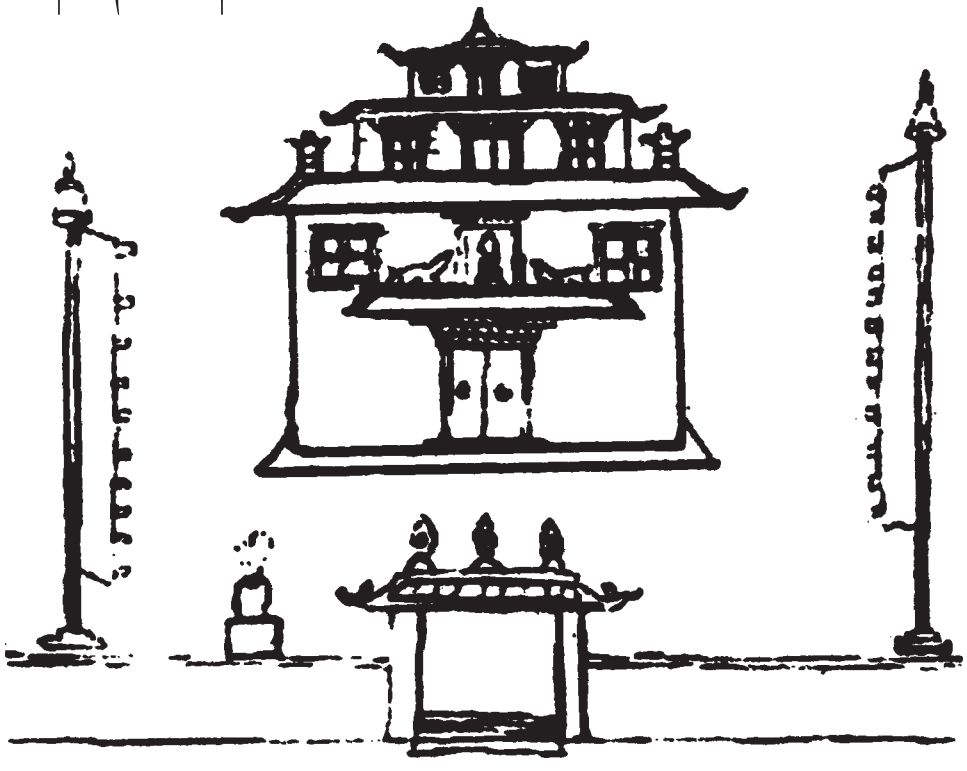

ཕྱི་ཡང་ལ་དགོན་པ་ཡིན་ན། དགོན་པ་རི་བློ་མ་དུ་གུ་བཞུགས་པ་མཁན། ཁ་ས་ཤོ་རི་བློ་མ་ས་སྟོན་ལམ་ལ་མཁན། རྣམ་ས་ལ་མི་དུ་གུ་དགོན་པ་རི་བསྐོར་པ་རི་ཁ་མཁན།

དགེ་ཆན་ལ་ལམ་སྟོན།

མཐོ་ལ་རི་མོ་ཅ་ས་ཏི་ཏིག་ཏིག་ཅོམ་པང་དོ་ཞེ་ས་ཅམ་པང་པ་རི་སྒྲོབ་གོ།

སྒྲོར་ཚན།

༡	ཁལ་ལ་དགོན་པ།
༢	དགོན་པ་རི་ཁ་ལ་བཞུགས་མུ་ལ།
༣	ཉ་ས་ཥོག་རི་ཏིག་ལ་མུ་ལ།
༤	ཁ་ལ་ཁ་མུ་ལ།
༥	བསྐོར་པ་རི་ཁ་ལ་ཁ་མུ་ལ།
༦	ཏིག་ལ་མུ་ལ་བློ་མ་ས།

སྒྲོག་ཆགས་དུ་གཏུ།

སྒྲོབ་ཚན།　　༥

ཤེས་གོ་ཐེན་པང་དོ།

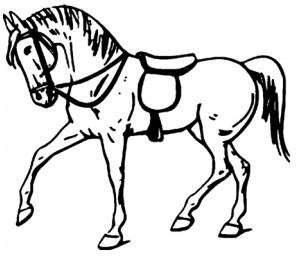

རྟ།

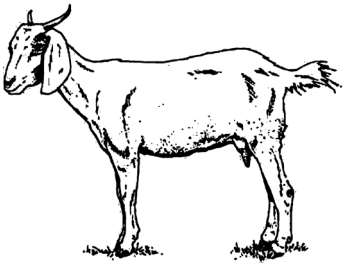

ར།

ཏ་ཕར།

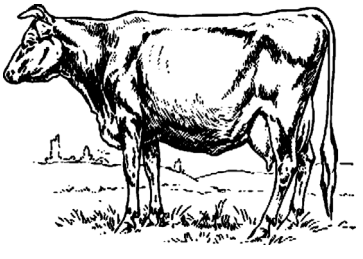

མེ།

ན་མྱུར།

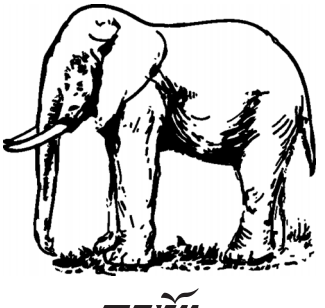

གླང་པོ།

ནེ་ཚོ།

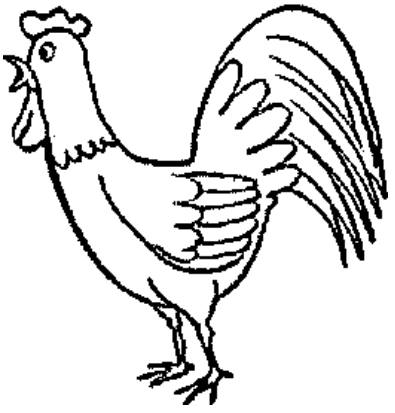

ཁ་གཱ།

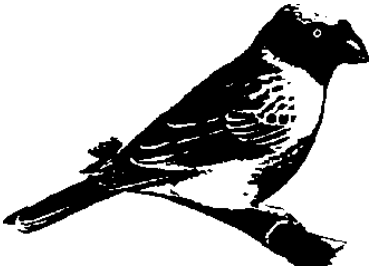

ཆུར་གྱེན།

ཉུག་པ།

འདང་ཀྱ།

སྨྲ་བའི།

ཡ།

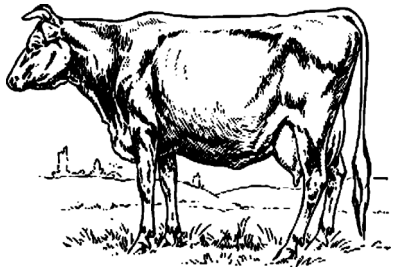

ལྷང་པོ།

ཨེ།

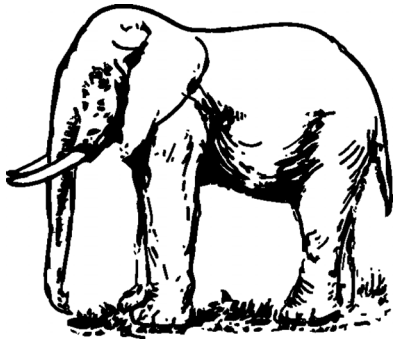

གསལ་བྱེད་ཡི་གེ་གསུམ་བཅུ།

སྒྲོབ་ཚན་ ༧།

ཁྱེད་པ་ཐེན་བྱིས་པ།

ཀ	ཁ	ག	ང།
ཅ	ཆ	ཇ	ཉ།
ཏ	ཐ	ད	ན།
པ	ཕ	བ	མ།
ཙ	ཚ	ཛ	ཝ།
ཞ	ཟ	འ	ཡ།
ར	ལ	ཤ	ས།
	ཧ	ཨ།	

དགེ་རྒན་ལ་ལམ་སྟོན།

གསལ་བྱེད་ཡི་གེ་ལ་སྐད་བསྒྱིས་ན་ལ་ཞི་པང་རྗེ་ཐེན་པང་པ་རི་སློབ་གོ།

ཀ ཁ ག ང་ ཚ ཛ།

ལ ཤ ས ཧ ཨ ཀ

ཀ ཁ ག ང

ཚ ཛ ཝ ཞ ཟ ཡ

ཤ ས ཧ ཨ

ཤད་གོག་རྒྱན་རང་པ་ཐོན་པ་ཡི་གེ་སྟོན་གོ།

གཱ	ཀྱ
ཏ	ཀྲ
ཏ	ལ
ཁ	ཀླ
ད	ཀཱ
ཧ	ཀྭ

བྱིས་པ་སྟོན་གོ།

སྟོན་ཚན། ༧

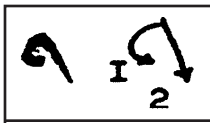	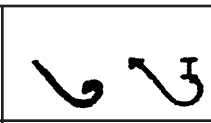		
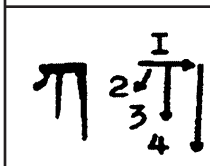	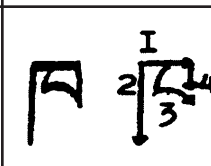	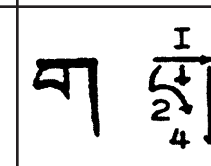	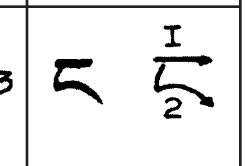
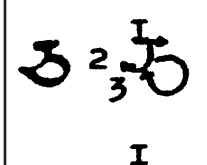	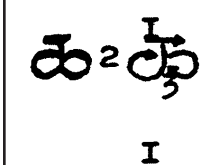	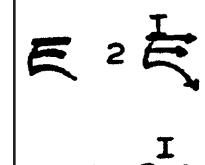	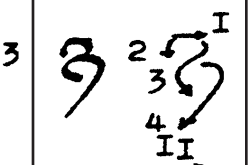
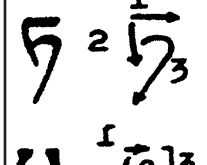	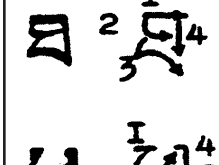	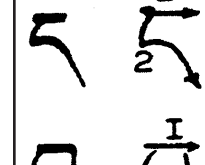	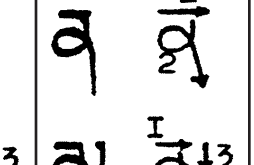
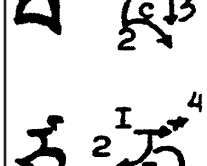	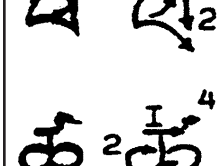	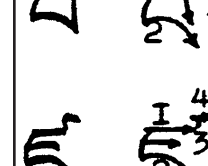	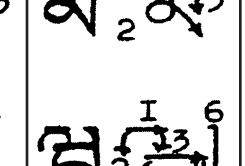
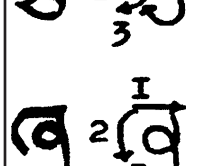	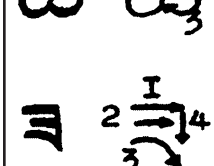	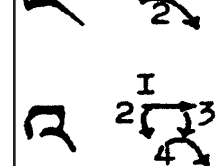	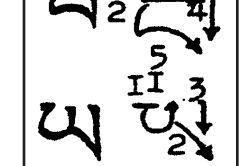
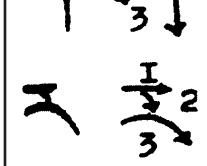	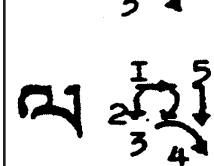	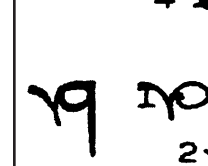	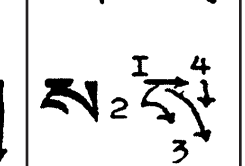
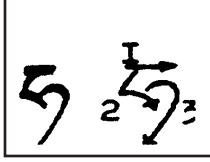	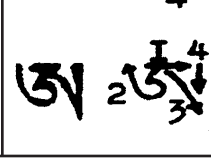		

པ་ངོ་ཐེན་བྱིས་པ་སློབ་གོ།

སྒྲོང་ཚན།

ཀ་

ཁ་

ག་

ང་

ཚ་

ཆ་

ཇ་

ཉ་

ཏ

ཐ

ད

ན

པ

ཕ

བ

མ

ཀ

ཁ

ག

ང

ཅ

ཆ

ཇ

ཉ

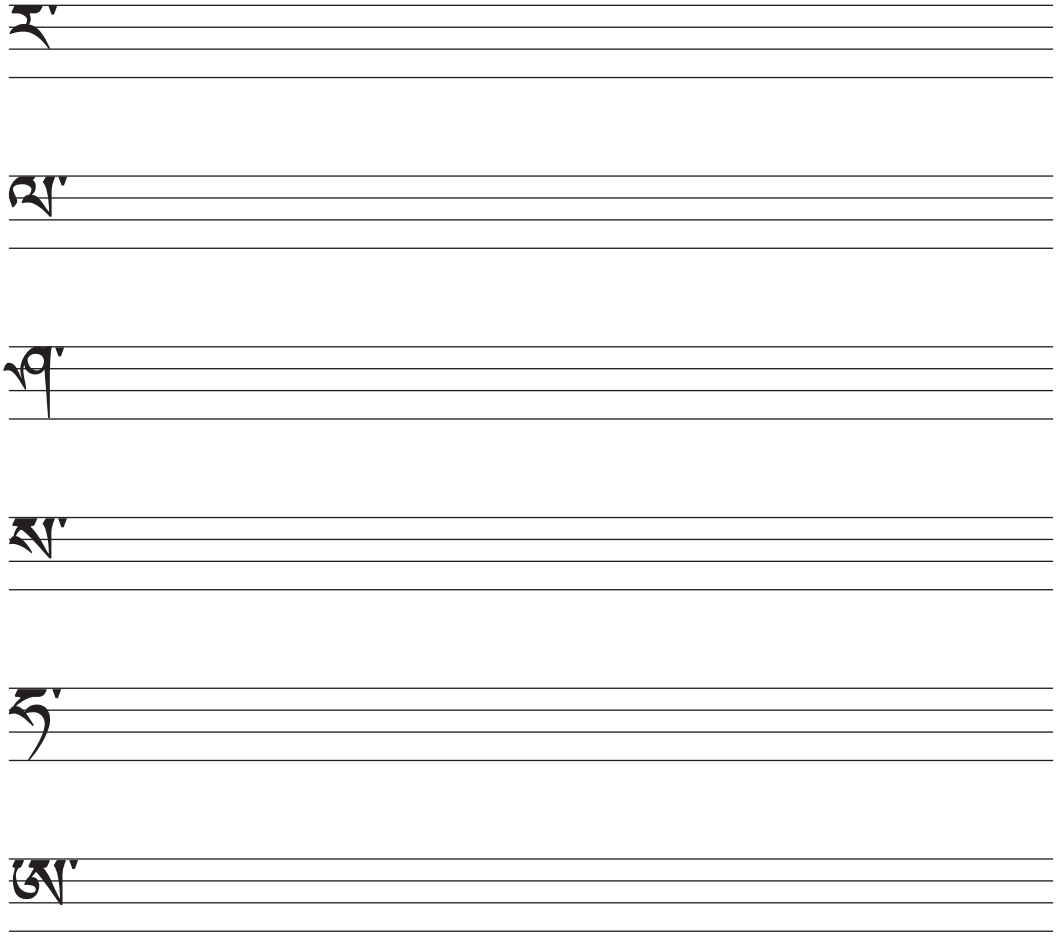

བར་སྟོང་རི་བྱིས་གོ།

ཀ་	་	ཁ་	་།
ཅ	་	ཉ་	ཀ།
ཏ་	་	་	ཁ།
པ་	ཕ་	བ་	་།
ཙ་	་	་	ཚ།
ཞ་	ཟ་	འ་	་།
་	ཡ་	་	ར།

ཀ་ཁ་ལ་མིང་ཆོག་སློབ་གོ།

སློབ་ཚན།　　༡

ཇི་མོ་ཅ་ས་པ་དོ།

ཀ　ཀཱ་རི།

ཁ　ཁ་ལེ།

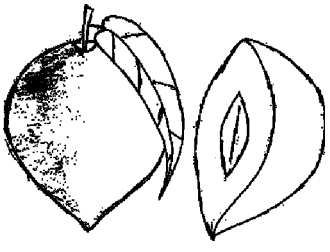

ག　གངས།

ང　ང།

དགེ་རྒན་ལ་ལམ་སྟོན།

མིང་ཆོག་བཞེད་པ་སློབ་གོ།

ཅ　　ཅང་པ།

ཆ　　ཆར་པ་ཀྱ་ར།

ཇ　　ཇ།

ཉ　　ཉ་ཞོ།

ཏ ཏ་ཕར།

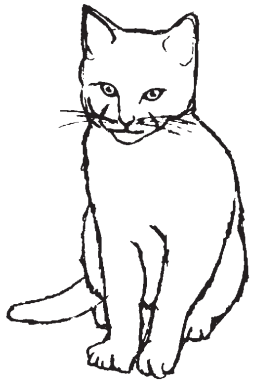

ཐ ཐ་ལྗགས།

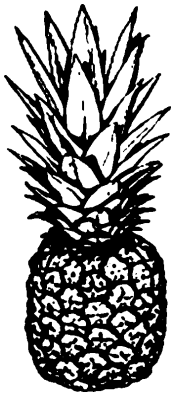

ད ད་ལི།

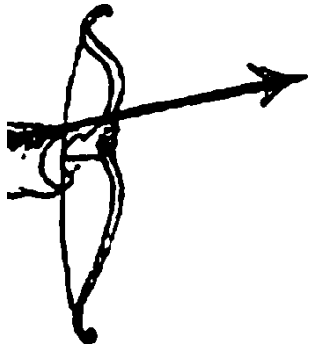

ན ན་མྱུར།

པ　　པ་རྒྱལ།

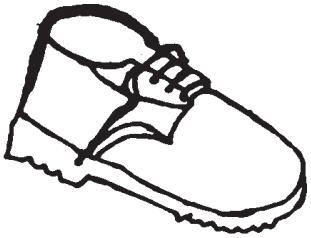

ཕ　　ཕ།

བ　　བུམ་པ།

མ　　མ་ལ།ཕྲེང་བ།

ཅ　　ཅོམ།

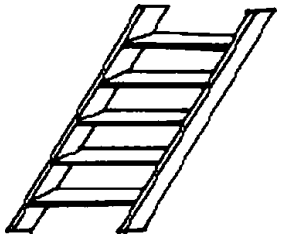

ཆ　　ཆོད།

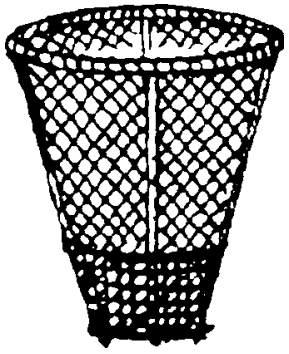

ཇ　　ཇུ།

ཉ　　ཉ་པར་ནི།

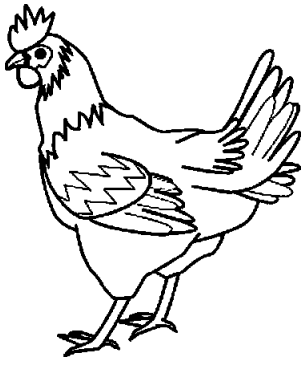

ཞ　ཞལ།

ཟ　ཟས་པ།

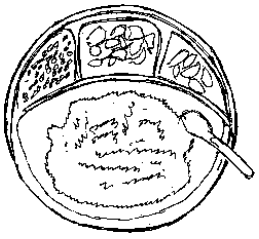

འ　ཨུག་པ།

ཡ　གཡ།

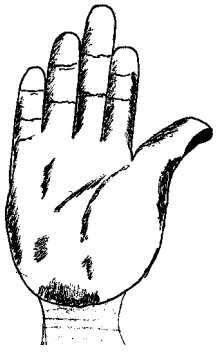

ར ཨ

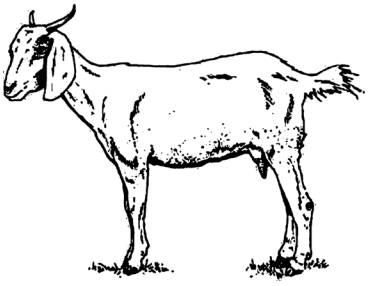

ལ ལ་མོ།

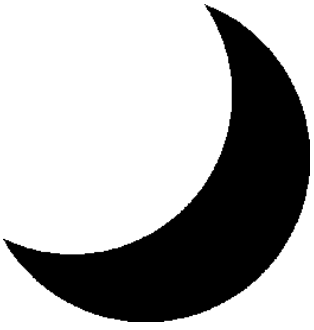

ཀ ཀླ

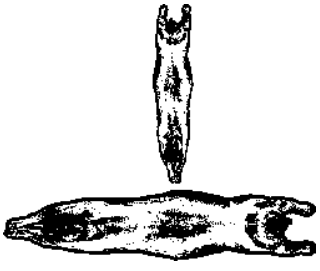

ས ས།

ད ད་ཡང།

ཞ ཞ་ནི།

སྒྲོང་ཚན།

པ་དོ་ཐེན་བྱིས་པ་སྒྲོབ་གོ།

ཀ་ཁ་རི། ཁ་ལེ། གཅས། ཚད། ཅོམ། ལེམ་པ།

བར་སྟོང་རི་བྱིས་གོ།

ཀ་''''''''ར། ''''''''''''ལེ།

''''''''''ད། ཅ''''''''''།

ཚ''''''''''། ''''''''མ་པ།

གནས་ས་ཅོ་པ་སྒྲུང་།

སྐོབ་ཚན ༥།

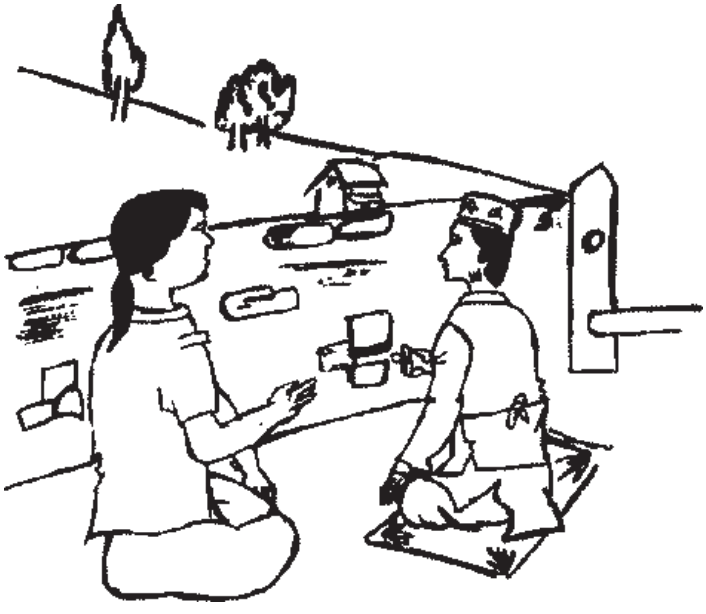

ཨ་མ་ཏ་ཏོ་པ་ཁ་ལ།

ཨ་ས་ལའི།

ཇ་པ་ཡུལ་ས་བཞུ།

ཡམ་བུ་ཡུལ་ས་ཅོ་ཞུ།

ཡམ་བུ་ཡུལ་ས་རི་མུ་པ།

ཨ་ཇ་པ་དོགས་ནུན་ཨེ་ལ།

ཇ་པ་དོགས་ནུན་མར་མཁའི་ང་ལ།

ལྷོ་ང་པ་རོགས་ཨེ་ལ།

ཁྱེད་པ་རོགས་ང་ལ།

ཨ་མ་ཏ་ཏོ་པ།

ཆང་མཐུང་པ་ཨ་པ།

སྒྲོང་ཚན།

༡	ཨ་མ་ཏ་ཏོ་པ་ཁ་ལ།
༢	ཨ་ཌ་པ་ཁལ་ལ།
༣	ཌ་པ་ཁལ་ལ།
༤	ལྷང་པར་གས་ཁལ་ལ།
༥	ཁྲེད་པ་རོགས་ཁལ་ལ།
༦	ཆང་མཐུང་པ་ཁ་ལ།

བར་སྒྲོང་རི་བྱིས་གོ།

༡	ཨ་མ''''''

དབྱངས་ཡིག་ལྷི་སྦྱོར་གོ།

སྦྱོར་ཚན་ ༧༠།

ཨི་ཡུ་ཨེ་ཨོ་སྒྲོད་རྒྱས་པ་དོ།

ཨ་	གི་གུ།	=	ཨི།
ཨ	ཞབས་ཀྱུ།	=	ཡུ།
ཨ	འགྲེང་བུ།	=	ཨེ།
ཨ	ན་རོ།	=	ཨོ།

སྒྲོང་ཚན།

ཨ ཨ་མ། ཨི ཨི་ཤ་དིམ།

ཡུ ཡུ་སྡུབ་ལ་སྟོང ཨེ ཨེ་ལ་ཨ་པ།

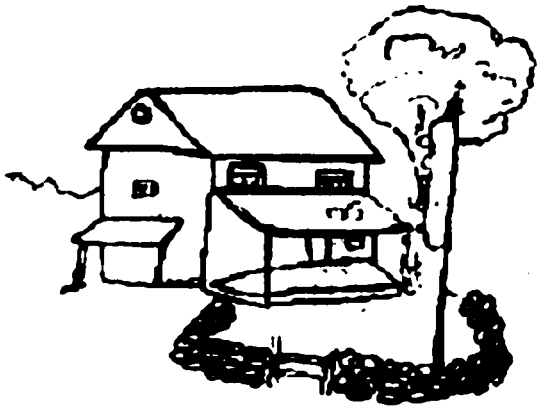

གཡ་གུ་ཞེབས་ཀྱུ་འཕྲེང་བུ་ཐེན་ན་རོ།
ཁྱེ་ཟུ་ཟེ་ཟོ་ཀ། སྒྲོབ་གོ།

སྒྲོབ་ཚན་༢༢།

ཀ་	ཀི་	ཀུ་	ཀེ་	ཀོ།
ཁ་	ཁི་	ཁུ་	ཁེ་	ཁོ།
ག་	གི་	གུ་	གེ་	གོ།
ང་	ངི་	ངུ་	ངེ་	ངོ།
ཅ་	ཅི་	ཅུ་	ཅེ་	ཅོ།
ཆ་	ཆི་	ཆུ་	ཆེ་	ཆོ།
ཇ་	ཇི་	ཇུ་	ཇེ་	ཇོ།

ཀ་ ཀི་ ཀུ་ ཀེ་ ཀོ།

ཁ་ ཁི་ ཁུ་ ཁེ་ ཁོ།

ག་ གི་ གུ་ གེ་ གོ།

ང་ ངི་ ངུ་ ངེ་ ངོ།

བ་ བི་ བུ་ བེ་ བོ།

ཕ་ ཕི་ ཕུ་ ཕེ་ ཕོ།

ཚ་ ཚི་ ཚུ་ ཚེ་ ཚོ།

མ་	མི་	ཨུ་	མེ་	མོ།
ཙ་	ཙི་	ཙུ་	ཙེ་	ཙོ།
ཚ	ཚི་	ཚུ་	ཚེ་	ཚོ།
ཛ་	ཛི་	ཛུ་	ཛེ་	ཛོ།
ཞ་	ཞི་	ཞུ་	ཞེ་	ཞོ།
ཟ་	ཟི་	ཟུ་	ཟེ་	ཟོ།
འ་	འི་	ཨུ་	ཨེ་	ཨོ།

ཡ་	ཡི་	ཡུ་	ཡེ་	ཡོ།
ར་	རི་	རु་	རེ་	རོ།
ལ་	ལི་	লু্	ལེ་	ལོ།
ཤ་	ཤི་	ཤུ་	ཤེ་	ཤོ།
ས་	སི་	সু্	ས་	ས།
ཧ་	ཧི་	ཧু	ཧ	ཧ
ཨ་	ཨི་	ཨু	ཨ	ཨ

ཡ་	ཡི་	ཡུ་	ཡེ་	ཡོ།
ར་	རི་	རु་	རེ་	རོ།
ལ་	ལི་	লু'	ལེ་	ལོ།
ཤ་	ཤི་	ཤུ་	ཤེ་	ཤོ།
ས་	སི་	সু'	ས་	ས།
ཧ་	ཧི་	ཧু'	ཧ་	ཧ།
ཨ་	ཨི་	ঊ'	ཨ་	ཨ།

སྒྲོང་ཚན།

པ་དོ་ཐེན་བྱིས་པ་སྒྲོབ་གོ།

ཀིན་པ། ཁི་པ། གུ་རི།

ཀེར་པ། ཀོ་ལ། གོ་རི།

བར་སྒྲོང་རི་བྱིས་གོ།

ཀི་.....པ། .....པ། .....རི།

ཀེ.....ཕ ཀོ.....। .....རི།

ཡི་གེ་གཡག་གཉིས་གསུམ་ཐེན་ཡི་གེ་བློ་ས།
བཞེད་པ་མིང་ཚོགས་སློབ་གོ།

སློབ་ཚན་ ༢༦།

ཁ་ཀ་ཡི་གེ་གཡག་ས་བཞེད་པ་མིང་ཚོགས་སློབ་གོ།

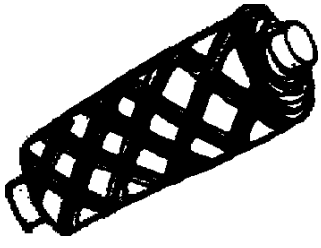

ཀ།

ང།

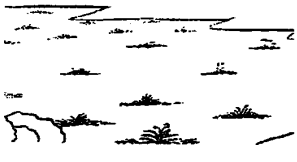

ས།

གཡ།

ཡ་ + ད = ཡད།

ཅ + ཨ = ཅཨ།

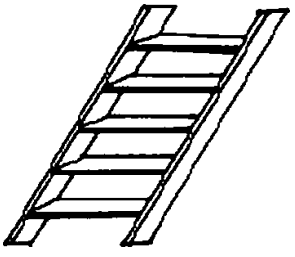

ཆ + ད = ཆད།

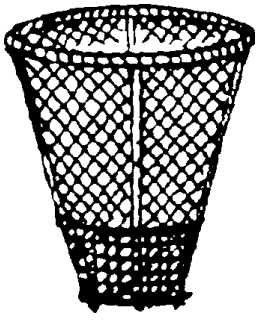

ཏ + ད = ཏད།

ཁ་ཀ་ཡི་གེ་གསུམ་སེ་བཞེང་པ་མིང་ཆོག་སྦྱོར་གོ།

གཉིས།	དཔལ།
བདག	མཆོག
འཇམ	གངས

སྦྱོང་ཚན།

ག'''''''''''	''''ཧ'''''''''''	བད'''''''''
''''ཆ'''''''	འཇ'''''''''''	''''''''''ངས

ཁ་ཅེ་ཡི་གེ་ལྷི་ས་བཞེང་པ་མིང་ཆོག་སྒྲོན་གོ།

བཞུགས།	གཟིགས།
གཤེགས།	འཕགས།

སྒྲོང་ཚན།

བ་་་་་་གས	གཟི་་་་་་་་་་་
་་་ཤེག་་	འཕ་་་་་་་་

གཡས་ཀྱི་ལག་ཏུ་ཡིག་བཀོད་ཡོས་བ་ཞེང་པ་མིང་ཆོག་སློབ་གོ།
སློབ་ཚན ༧༢།

ཁ་ཀ། གི་གུ་ས་བཞེང་པ་མིང་ཆོག་སློབ་གོ།

ཨ་ + ཿ + ཀ མིག།

ཀཱ + ཿ + ང ཤིང།

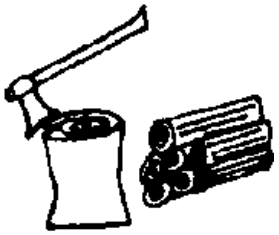

ཏ + ཿ + ད ཏེད།

ལ + ཿ ལི།

ཁ་ལེ།ཞབས་ཀྱུ་སེ་བཞེང་པ་མིང་ཆོག་སྨོན་གོ།

ས་ + ཀ + ེ ཀླུ།

ཁ་ + ེ ཁུ།

བ་ + ེ + མ + ཡ བུམ་པ།

ཕ་ + ེ + ར + ཡ ཕུར་པ།

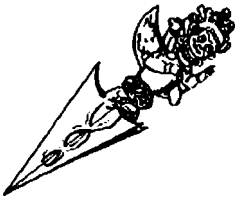

ཁ་གི་འགྲེང་བུ་སེ་བཞེང་པ་མིང་ཆོག་སྟོན་པ་གོ།

ཀ + ` ཀེ།

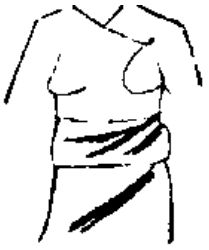

མ + ` མེ།

ཆ + ` ཆེ།

ལ + ` ལེ།

ཁ་ངེ།ན་རོ་སེ་བཞེང་པ་མིང་ཆོག་སྒྲོབ་གོ།

ཀ + ◌ + ལ ཀོ་ལ།

ཁ + ◌ ཁོ།

ཏ + ◌ ཏོ།

ཨ + ◌ + ཤ + མོ་ཤ།

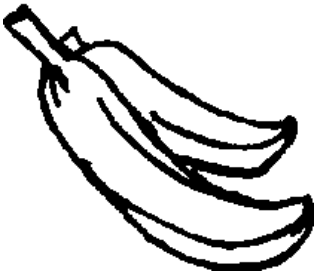

གཡ་གུ་ཞབས་ཀྱུ་འགྲེང་བུ་ན་ཏོ་སེ་བཞེང་པ་མིང་ཆོག་སྟོན་གོ།

སྦྱོང་ཚན།

མིང་ཆོག་ཐེ་གོ།

ཁི་པ། གཡག། ཐེ་ལ། དེ་ལ། ཡིན་པ། ཡིན་ལ

ཀུ་ལ ཁུ་ཏུ། ཆུ་ཚོ་དེ། ཕུར་པ། ཅུག་པ།

གེང་ཙ་པ། ཆེ་ལའུ། བེ་ཧོ། ཏེ་མེ། མེ་མེ།

ཁོ་པ། གོ་ཤ། ཅོ་པ། ཆོ་པ། ཞོ་རི། ཏོ་ལ།

ཐྲོན་རི་ཁ་པ་ཡི་གེ་ལྷ།

སྒོ་བ་ཆེན།　　１９

ག　ད　ཀ　མ　འ།

རྒྱབ་རི་ཁ་པ་ཡི་གེ་བཅུ།

ག　ང　ད　ན　ཀ

མ　འ　ར　ལ　ས།

རྒྱབ་ལ་རྒྱབ་རི་ཁ་པ་ཡི་གེ་ཀ་ཉིས།

ད　ས།

སྒྲོང་ཚན།

དད	=	དེ་པང་ཏོ་ལ།
རས	=	རེ་པང་ཏོ་ལ།
བོད	=	བོཌི།
ཅན	=	ཅེན་པང་ཏོ་ལ།
ཅད	=	ཅེ་པང་ཏོ་ལ།

ཁ་ཀ་ཁ་ཡི་དེ་རེ་ཁ་པ་ཡི་གེ་བཅུ་དྲུག།

ཀ་	ཡ་བཏགས།	ཀྱ།	ཀ་	+	ཡ	=	ཀྱ།
ཁ་	ཡ་བཏགས།	ཁྱ།	ཁ་	+	ཡ	=	ཁྱ།
ག་	ཡ་བཏགས།	གྱ།	ག་	+	ཡ	=	གྱ།
ང་	ཡ་བཏགས།	ངྱ།	ང་	+	ཡ	=	ངྱ།
ཚ་	ཡ་བཏགས།	ཚྱ།	ཚ་	+	ཡ	=	ཚྱ།
ཛ་	ཡ་བཏགས།	ཛྱ།	ཛ་	+	ཡ	=	ཛྱ།
ཏ་	ཡ་བཏགས།	ཏྱ།	ཏ་	+	ཡ	=	ཏྱ།
ཐ་	ཡ་བཏགས།	ཐྱ།	ཐ་	+	ཡ	=	ཐྱ།
ད་	ཡ་བཏགས།	དྱ།	ད་	+	ཡ	=	དྱ།
ན་	ཡ་བཏགས།	ནྱ།	ན་	+	ཡ	=	ནྱ།
པ་	ཡ་བཏགས།	པྱ།	པ་	+	ཡ	=	པྱ།
ཕ་	ཡ་བཏགས།	ཕྱ།	ཕ་	+	ཡ	=	ཕྱ།
བ་	ཡ་བཏགས།	བྱ།	བ་	+	ཡ	=	བྱ།
མ་	ཡ་བཏགས།	མྱ།	མ་	+	ཡ	=	མྱ།
ཝ་	ཡ་བཏགས།	ཝྱ།	ཝ་	+	ཡ	=	ཝྱ།
ཟ་	ཡ་བཏགས།	ཟྱ།	ཟ་	+	ཡ	=	ཟྱ།
འ་	ཡ་བཏགས།	འྱ།	འ་	+	ཡ	=	འྱ།
ཡ་	ཡ་བཏགས།	ཡྱ།	ཡ་	+	ཡ	=	ཡྱ།
ར་	ཡ་བཏགས།	རྱ།	ར་	+	ཡ	=	རྱ།
ལ་	ཡ་བཏགས།	ལྱ།	ལ་	+	ཡ	=	ལྱ།
ཤ་	ཡ་བཏགས།	ཤྱ།	ཤ་	+	ཡ	=	ཤྱ།
ས་	ཡ་བཏགས།	སྱ།	ས་	+	ཡ	=	སྱ།
ཧ་	ཡ་བཏགས།	ཧྱ།	ཧ་	+	ཡ	=	ཧྱ།

དེ་རེ་ཁ་པ་ཡི་གེ་བླུ།

སྦྱོར་ཚན།　　༧༥

ཀ།　ཁ　ཏ　ན

ཁ་ཁ　ཡ་དེ་རེ་ཁ་པ་ཡི་གེ་རྣམ།

ཀ་	ཡ་བཏགས་	ཀྱ	ཀ	+	ཡ	=	ཀྱ
ཁ	ཡ་བཏགས་	ཁྱ	ཁ	+	ཡ	=	ཁྱ
ག	ཡ་བཏགས་	གྱ	ག	+	ཡ	=	གྱ
པ	ཡ་བཏགས་	པྱ	པ	+	ཡ	=	པྱ
ཕ	ཡ་བཏགས་	ཕྱ	ཕ	+	ཡ	=	ཕྱ
བ	ཡ་བཏགས་	བྱ	ཏ	+	ཡ	=	ཏྱ
མ	ཡ་བཏགས་	མྱ	ཏ	+	ཡ	=	ཏ

ཐོན་ཚན།

པ་ངོ་ཐེན་ཏྲིས་པ་སྦྱོར་གོ།

༡	ངའི་ལ་འགོར།	༣	མཁྲེན་ཀོ།
༢	འགྲུར་ཅིག	༥	སྒྲུབ་རས་གཟིག
༤	ཕྱག་འཚལ་ལོ།	༦	བྱང་ཆུབ
༧	དམྱལ་བ		

ཁ་གཉིས་དེ་རེ་ཁ་པ་ཡི་གེ་བཅུ་གཅིག་།།

ཀ	ར་བཏགས།	ཀཱ	ཏ།
ཁ	ར་བཏགས།	ཁཱ	ཐ།
ག	ར་བཏགས།	ག	ད།
ཏ	ར་བཏགས།	ཏ	ཏ།
ཐ	ར་བཏགས།	ཐ	ཐ།
ད	ར་བཏགས།	ད	ད།
ཕ	ར་བཏགས།	ཕ	ཏ།
ཐ	ར་བཏགས།	ཐ	ཐ།
བ	ར་བཏགས།	བ	ད།
མ	ར་བཏགས།	མ	མ།
ཚ	ར་བཏགས།	ཚ	ཚ།
ཛ	ར་བཏགས།	ཛ	ཛ།

ས་ཚན།

པ་དོ་ཐེན་བྱིས་པ་སློབ་གོ།

༡	བཀྲ་ཤིས།	༢	ཟླ་མ་ལ་ཁྱི།	༣	ཀུན་པ།
༤	ཏེ་ཧུལ།	༥	ཤུ་བའི།	༦	ཏཱ།
༧	ཤུལ་ལྷུ།	༨	འཕྲེང་བ།	༩	ལྷ་ཧ།

ཁ་ཅིག་ལ་དེ་ལྟ་བ་པས་གེ་རྒྱག།

ཀ་	ལ་བཏགས།	ཀྱ།	ཀ་	+	ལ་	=	ཀྱ།
ཁ་	ལ་བཏགས།	ཁྱ།	ཁ་	+	ལ་	=	ཁྱ།
ག་	ལ་བཏགས།	གྱ།	ག་	+	ལ་	=	གྱ།
ཅ་	ལ་བཏགས།	ཅྱ།	ཅ་	+	ལ་	=	ཅྱ།
ར་	ལ་བཏགས།	རྱ།	ར་	+	ལ་	=	རྱ།
ས་	ལ་བཏགས།	སྱ།	ས་	+	ལ་	=	སྱ།

སྒྲོང་ཚན།

པ་ངོ་ཐེན་ཏིས་པ་སློབ་གོ།

༡	ཀློང་པ།	༢	གླུ་རྒྱལ་པོ།	༣	ཌྲ་མ།
༤	སློབ་ཁྲ།	༥	ཏྲུང་ཏ།		

མཐོ་རི་ཁ་པ་ཡི་གེ་གསུམ།

སྒྲོབ་ཚན་ ༧།

ར་ ལ་ ས་

ཏ་ཀེ ར་མཐོ་རི་ཁ་པ་ཡི་གེ་བཅུ་གཉིས།

ར་	ཀ་བཏགས།	ཀྱ	ར	+	ཀ	=	ཀྱ
ར	ཁ་བཏགས།	ཁྱ	ར	+	ཁ	=	ཁྱ
ར	ང་བཏགས།	ཇ	ར	+	ང	=	ཇ
ར	ཇ་བཏགས།	ཉ	ར	+	ཇ	=	ཉ
ར	ཏ་བཏགས།	ཏྲ	ར	+	ཏ	=	ཏྲ
ར	ཐ་བཏགས།	ཐྲ	ར	+	ཐ	=	ཐྲ
ར	ད་བཏགས།	ད	ར	+	ད	=	ད
ར	ན་བཏགས།	ཌ	ར	+	ན	=	ཌ
ར	པ་བཏགས།	ཕ	ར	+	ཕ	=	ཕ
ར	མ་བཏགས།	ཆ	ར	+	མ	=	ཆ
ར	ཙ་བཏགས།	ཛ	ར	+	ཙ	=	ཛ
ར	ཛ་བཏགས།	ཛ	ར	+	ཛ	=	ཛ

སྒྲོ་ཚན།

པ་ངོ་ཐེན་ཏྲིས་པ་སྒྲོབ་གོ།

༧	ཀ་ད	༨	ཆུ་ལ་ཡོ	༩	ཏ
༡༠	ངོ་ཇེ	༡༡	ཆ་ཏྲ		

ཁ་ལ་མཐོ་རི་ཁ་པ་ཡི་གེ་བཅུ།

ལ	ཀ་བཏགས།	ལྐ	ལ	+	ཀ	=	ལྐ།
ལ་	ཁ་བཏགས།	ལྑ	ལ	+	ཁ	=	ལྑ།
ལ	ག་བཏགས།	ལྒ	ལ	+	ག	=	ལྒ།
ལ	ཅ་བཏགས།	ལྕ	ལ	+	ཅ	=	ལྕ།
ལ	ཇ་བཏགས།	ལྗ	ལ	+	ཇ	=	ལྗ།
ལ	ཏ་བཏགས།	ལྟ	ལ	+	ཏ	=	ལྟ།
ལ	ད་བཏགས།	ལྡ	ལ	+	ད	=	ལྡ།
ལ	པ་བཏགས།	ལྤ	ལ	+	པ	=	ལྤ།
ལ	བ་བཏགས།	ལྦ	ལ	+	ཕ	=	ལྦ།
ལ	ཟ་བཏགས།	ལྫ	ལ	+	ཟ	=	ལྫ།

ས্ক্রিং:ཚན།

པ:ངོ:ཐེང:ཏྲིས:པ:ས্ক্রོབ:གོ།

།	ལ།	ཨ	ལ্ཀོ	ཨ	ལ্ཀ།

ཁ་གཉིས་མཐོ་རི་ཁ་པ་ཡི་གེ་བ་ཐུ་གིག།

ས་	ཀ་བཏགས	སྐ།	ས	+	ཀ	=	སྐ།
ས་	ཁ་བཏགས	སྐྱ	ས	+	ཁ	=	སྐྱ།
ས་	ང་བཏགས	སྐྲ	ས	+	ང	=	སྐྲ།
ས་	ཏ་བཏགས	སྟ	ས	+	ཏ	=	སྟ།
ས་	ད་བཏགས	སྡ	ས	+	ད	=	སྡ།
ས་	ན་བཏགས	སྣ	ས	+	ན	=	སྣ།
ས་	པ་བཏགས	སྤ	ས	+	པ	=	སྤ།
ས་	བ་བཏགས	སྦ	ས	+	ཕ	=	སྦ།
ས་	མ་བཏགས	སྨ	ས	+	མ	=	སྨ།
ས་	ཚ་བཏགས	སྩ	ས	+	ཚ	=	ཚ།

ལྷོ་ངར་ཚན།

པ་ངོ་ཐེན་ཏྲིས་པ་སློབ་གོ།

ས། ལྷོན་རི། ལྷུག་ཀུ། ལྷ། ལྷལ་པ། ལྷན་ཁང།

ཅམ་ཕུ་ལ་ལྷའི།

སྒོ་བ་ཆོན། ༡༧

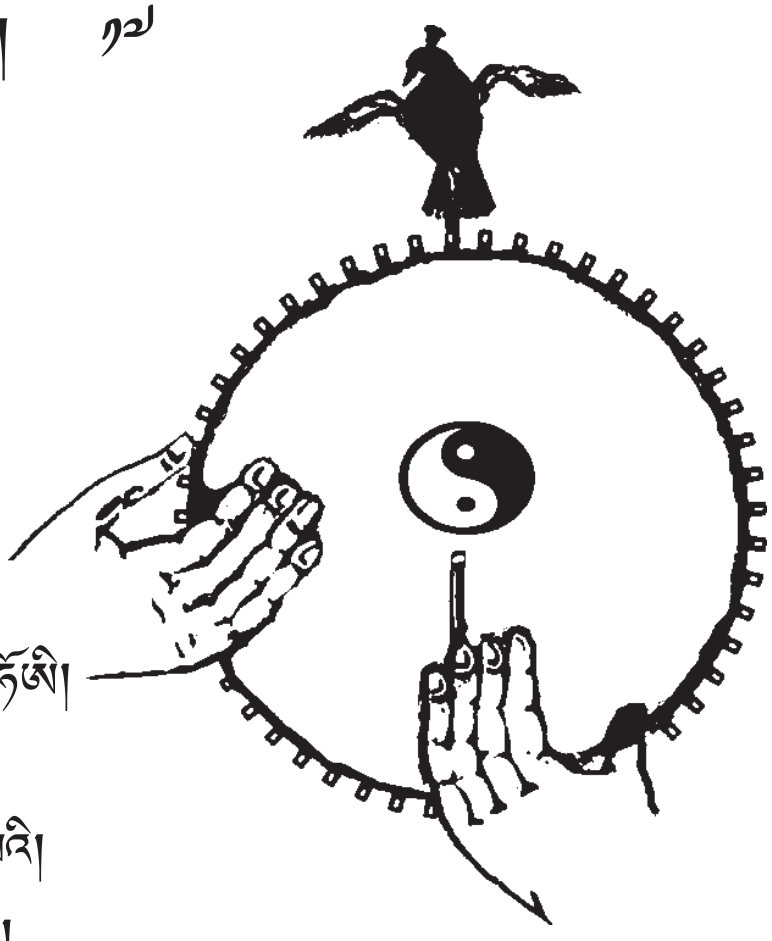

ཨ་མའི་ལེ་རྒྱོ།
ཨ་མའི་ལི།
ཁ་རང་ལ་སའི།
ཏིག་ལ་སའི།

ཁྱེད་པ་དུས་རི་ཨ་ལྷང་སའི།
ཐྲོས་པ་དུས་རི་ཨ་ལྷང་སའི།
ཨ་མ་ས་དའི་པ་ཟས་པ་སོལ་སའི།
དོག་ནུན་སྒོ་བ་གླ་རི་ཆམ་ས་སའི།

ཁྱེད་པ་ཐུས་པ་ཚ་སྨོན་ས་མ།
ཁྱེད་པ་ཐུས་པ་ཚ་ས་ས་མ།
ལེམ་པ་དོ་ལ་ཚེ་ཀོ་ལ།
ཁྱེད་པ་ཐུས་པ་སྨོན་ས་མི།

མ་ཁན་པོ་དོ་ལ་ཚེ་ཀོ་ལ།
ཁ་རང་ལ་ས་འི་ཏི་ཀ་ལ་ས་འི།
ཁྱེད་པ་དུས་རི་ཚ་ལྷང་ས་འི།

སྒྲོང་ཅོག།

༡ ཁྱད་པ་དུས་རི་ཏིག་ལ་སའི།

༢ ཁྱད་པ་དུས་རི་ཏིག་ཚ་ལྷང་སའི།

༣ ཏིག་དོ་ལ་ཚེ་ཀོ་ལ།

༤ ཁལ་ཁལ་དོག་ནུན་སྟོབ་གྲ་རི་ཆམ་ས་སའི།

བར་སྟོང་རི་བྱིས་གོ།

༡ ཁྱད་པ.....ལྷང་སའི།

༢ ཚ་མ་ས.....ཟས་པ་སོལ་སའི།

༣ ཁྱད་པ.....ཚ་སྟོབ་ས་མ།

༤ ལེམ་པ.....ཀོ་ལ།

༥ ཁ་རང.....ཏིག་ལ་སའི།

ཉི་མ་ཐེན་པད་མ།

སློབ་ཚན། ༢༨

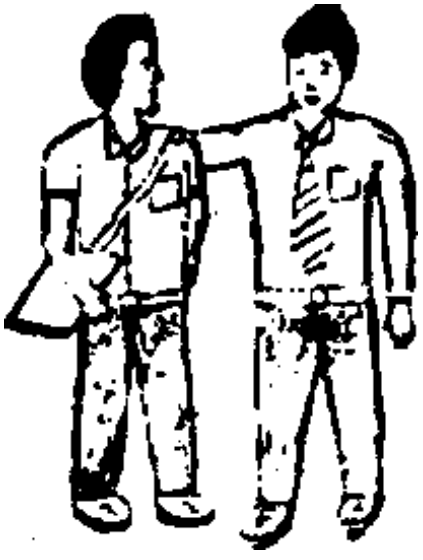

ཉ་མ། རང་ལ་མཚན་ཏིག་ཡིན་ན།

པད་མ། ང་ལ་མིན་ཉི་མ་ཡིན་ན།

ཉི་མ། རང་འཛོན་གྱི་ཏེ་རིལ་བུ་པ་མུ་ལ།

པད་མ། ང་འཛིན་གྱི་ཏིས་རི་ལྷུད་པ་མུ་ལ།

ཉི་མ། རང་ལ་ཨ་པ་ལ་མཚན་ཏིག་ཡིན་ན།

པད་མ། ང་ལ་ཨ་པ་ལ་མཚན་ཤེས་རབ་ཡིན་ན།

ཉི་མ། རང་ལ་ཨ་པ་སེ་ཏིག་སྒྲུད་ལ་མུ་ལ།

པད་མ། ང་ལ་ཨ་པ་སེ་སློབ་གྲྭ་རི་སྒྲུད་ལ་མུ་ལ།

ཉི་མ།　　རང་ལ་ཨ་མ་ས་ཏིག་སྒྲུབ་ལ་མཁ་ལ།

པད་མ།　　ང་ལ་ཨ་མ་ས་ཏིམ་ལ་སྒྲུབ་ལ་མཁ་ལ།

ཉི་མ།　　རང་ལ་ཨ་ལེ་ལ་མིན་ཏིག་ཡིན་ན།

པད་མ།　　ངལ་ཨ་ལེ་ལ་མིན་འོད་ཟེར་ཡིན་ན།

སྒྲོང་ཚན།

１　　རང་ལ་ཚན་ཏེལ་ཡིན་ན།

２　　རང་ལ་ཨ་པ་ཏིག་ལ་མཁ་ལ།

３　　རང་ལ་ཨ་ལེ་ལ་མིན་ཏིག་ཡིན་ན།

４　　རང་ལ་ཨ་ཨ་ཏིག་ལ་མཁ་ལ

བར་སྒྲོང་རི་བྲིས་གོ།

１　　རང་ལ་ཚན……ཡིན་ན།

２　　རང་ག་ཏེ……མཁ་ལ།

３　　རང་ལ……ཨ་པ……ཡིན་ན།

４　　ང་ལ་ཨ་པ་ས……ལ་མཁ་ལ།

５　　ང་ལ་ཨ་ལེ……འོད……ཡིན་ན།

ཨ་མ་ཐེན་ཀོ་ལ།

སྨོན་ཚིག། ༡༩

རེ་གོ་ལེ་སྒྲོལ་མོ་རེ་གོ་ལེ། མང་ཀྱར་ཡ་ལང་ཏ་ཁ་ཏོ། ཀན་རི་ཁ་ཀ་ཐོན་ཁ་ཏོ། རེ་གོ་ལེ་སྒྲོལ་མོ་རེ་གོ་ལེ། གཡ་གས་ལུང་གཙང་མ་ལ་ས་ནམ། གས་རབ་སྐྱེ་མས་གཙང་མ་ལ་ས་ནམ། ས་ངས་རྒྱས་ཏ་མཆོ་ད་པ་ཕ་ལ་པ་རི། རེ་གོ་ལེ་སྒྲོལ་མོ་རེ་གོ་ལེ། ཚོ་མ་ལ་ཐ་ལ་ས་ནམ། ཚོ་བ་ཐ་གུ་ར་ལ་ས་ནམ། ས་ངས་རྒྱས་ཏ་ཏང་ན་ལ་པ་རི། ཨ་པ་ཏའི་ཏང་ན་ལ་པ་རི། ཨ་མ་ཏའི་ཏང་ན་ལ་པ་རི། རེ་གོ་ལེ་སྒྲོལ་མོ་རེ་གོ་ལེ། སྨོན་གླ་ལ་དེ་ས་སྒྲུབ་བྱེས་པ་རི། དགེ་རྩེན་ཏ་ཏང་ན་ལ་པ་རི། རེ་གོ་ལེ་སྒྲོལ་མོ་རེ་གོ་ལེ། ཇ་པ་ཡི་གེ་

ཐྱེས་པ་རི། ཇ་པ་ཡོན་ཏན་སྨོན་པ་རི། རེ་གོ་ལེ་སྒྲོལ་མོ་རེ་གོ་ལེ།

སྒྲོང་ཚན།

༡ ཁལ་ཏ་རེ་གོ་བི་ཌི།

༢ མང་ཀྱར་ཏིག་ཏ་ཌི།

༣ ཀཱར་རི་ཏིག་ཐོན་ཌི།

༤ གཡ་ཁས་ལུང་ཏིག་ལ་ཏོ་མུ་ལ།

༥ ས་དས་ཆུས་ཏ་ཏིག་ལ་ཏོ་མུ་ལ།

༦ ཁལ་ཏ་ཏང་ན་ལ་ཏོ་མུ་ལ།

༧ ཌ་པ་ཏིག་ཐྲིས་ཏོ་མུ་ལ།

བར་སྒྲོང་རི་ཐྲིས་གོ།

༡ རེ་གོ་ལེ.....རེ་གོ་ལེ།

༢ མང་ཀྱར.....ཌོམ།

༣ གསེར་སྐྱེམས.....ནམ།

༤ ས་དས.....འབུལ་བ་རི།

༥ ཚོ་མེ.....ལ་ས་ནམ།

༦ དགེ་ཆེན་ཏ.....རི།

ཏ་ཕར་ཐེན་ན་མྱུང་ལ་སྒྲུབ།

སློབ་ཚན།　　༢༠

ཅ་སྲི་པ་ངོ་།

ཏ་ཕར་ཁ་ཇོ་སུ་རེ།

ན་མྱུང་ཁ་ཇོ་གུ་རེ།

མྱུའུ་མྱུའུ་བི་སྲི་ཏ་ཕར་ཁ་ཇོ།

ཏ་ཕར་སེ་ན་མྱུང་མའི་ཇོ།

ན་མྱུང་ལོང་ཇོ།

གལ་ནང་རེ་ཕང་ཇོ།

ཁའི་གལ།

མེ་སེ་གལ་རྩང་ཇོ།

ཁའི་མེ།

ཁོང་སེ་བོར་ཇོ།

ཁོང་ཁའི།

ཁར་ཇོ།

ཏ་ཕར་ཀྱ་ཇོ།

ན་མྱུང་ཏང་ཇོ།

སྒྲོང་ཚན།

༡ ཁ་ལ་ཏ་སྲུ་རི་བོ་ཎི།

༢ ན་མྱུང་ཁའི་རི་ཁ་ཎི།

༣ ཁལ་ས་མྱའུ་བོ་ཎི།

༤ ཁ་ལ་ལོངས་ཎི།

༥ ཏིག་བོར་ཎི།

༦ ཚོང་ཏིག་ཏ་ཎི།

༧ ཏ་ཕར་ཏིག་ཏ་ཎི།

༨ ན་མྱུང་ཏིག་ཏ་ཎི།

ཇ་པ།

སྒྲོང་ཚན།　　༢༧

ཀཱཀ།　　༡

གཉིས།　　༢

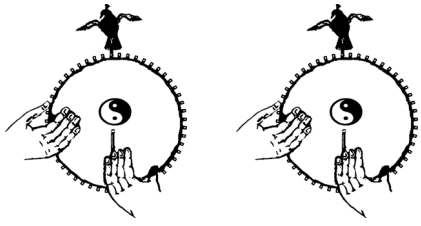

གསུམ།　　༣

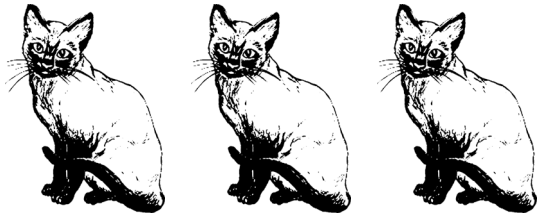

བཞི།　　༤

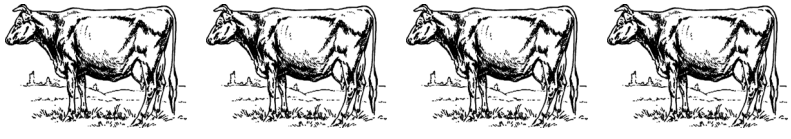

ལྔ།　　༥

ཏྲི་ག། ༨

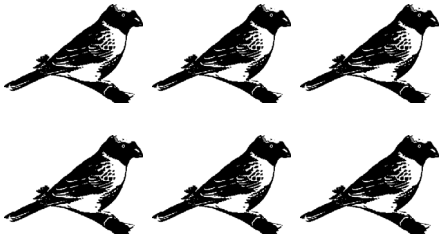

ཁྲི་ག། ༧

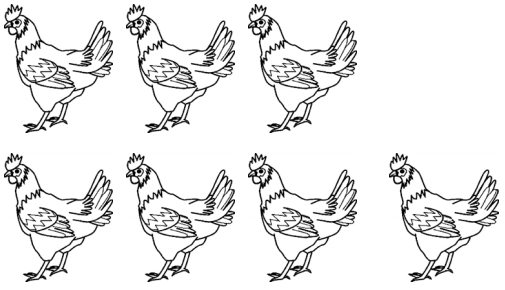

ཕྱེ་ད། ༦

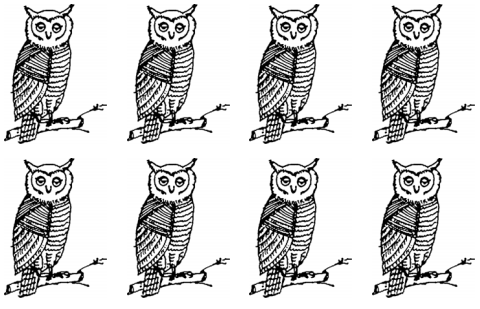

དགུ། ༩

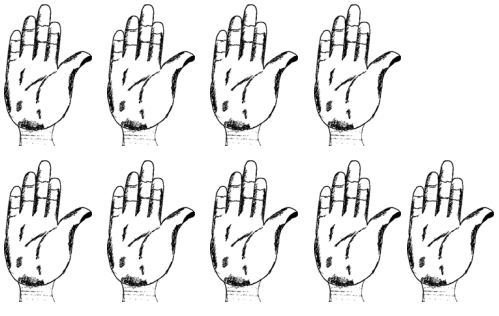

བཅུ། ༱༠

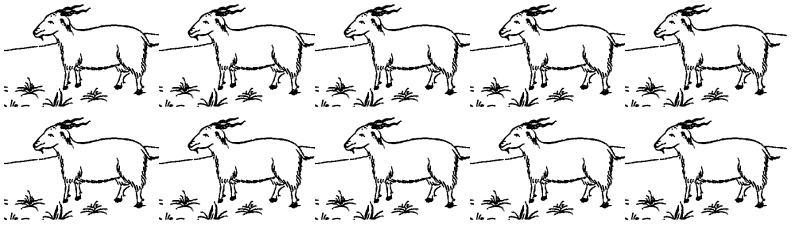

ཇ་ཡ།

ཀ	ཁ	ག	ང	ཅ
ཆ	ཇ	ཉ	ཏ	ཐ
ད	ཌ	ན	པ	ཕ
བ	བྷ	མ	ཙ	ཚ
ཛ	ཛྷ	ཝ	ཞ	ཟ
འ	ཡ	ར	ལ	ཤ
ཥ	ས	ཧ	ཨ	

པ་ངོ་ཕེན་བྱིས་པ་སློབ་གོ།

སྡོང་ཚན།

༡	གཅིག	༡
༢	བཅུའི	༡༠
༣	བརྒྱ་ཡི	༡༠༠
༤	སྟོང	༡༠༠༠
༥	འབུ	༡༠༠༠༠
༦	འབུམ	༡༠༠༠༠༠
༧	ས་ཡ	༡༠༠༠༠༠༠
༨	བྱེ་བ	༡༠༠༠༠༠༠༠
༩	དུད་ཕྲུག	༡༠༠༠༠༠༠༠༠